

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Clavdii Britonij Hedui, de vera Ecclesiæ Constituendæ
ratione, ad Patres in Concilio Tridentino Liber**

Briton, Claude

[Köln], 1564

VD16 B 8341

Typographvs, Stvdiosis Concordiae in Ecclesia, factionum opinionumque
motibus concussa, promouendae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34308

TYPGRAPHVS, STV-
DIOSIS CONCORDIÆ IN EC-
clesia, factiōnum opinionumque
motibus concussa, pro-
mouendæ.

Veniammodum in summa tem-
pestate, nos, quantum quisq; cū
corpo tunc animo valemus,
id omne vna omnes, ne nauis
nausagis faciat, vltro necessa-
rioque præstamus: ita, qui Reli-
gionem à tot sœuis fluctib. vniuersam modò con-
cuti conspiciunt, ij certè, si pietatem verè colunt,
non sine graui dolore, multisque lachrymis, in eā
ipsam intuentur. Quare, quoad possunt, eos op-
eram dare conuenit: nequid ea detrimenti capiat.
Cur id enim, quæso, quod in nauis necessitas ex-
torsit, hoc ipsum, in Ecclesia Christiana, tum ciui-
li Republica, pietas non vrgerebat? Et vt verò, non
vnius, sed varij generis homines, nauis vehit: ita,
omnibus cuiuscunque conditionis: viris ac foemini-
nis, constat egregius iste Christianorum cœtus.
Quid? Annon, omnes omnium nationum homi-
nes, Christus ille Dux noster, rector, ac seruator,
ad se venire iubet: omnesne accersiuit? Neminem,
equidem, exceptit. Tum igitur cùm nauis vehe-
mēti tempestate percellitur: nos, qui in ea versa-
mur, eius rimas, ne perfluat, cōmunitis salutis caus-
sa, diligenter obturamus, aquam procellosam ex-
haerimus, dissolutas tabulas coniungimus, hian-

A 2 tes

PREFATIO.

tes committimus, cæteri, cætera nauis vitia sarcim.
mus. Gubernator autem omnia perficit, ne vento
rum rapido furori, liberam permittat. Nam quid
eò fieri velit, ipse nautis imperat. Hi ergo, ex eius
iussu, vela ventis temperare student, hi contra-
hunc post, vt res poscit, latè protendunt, deniq;
attollunt, ea submittunt, mutant. At verò, quis
tum, ibi, suum qualecumque munus, qua parte fue-
rit necesse, libenter promptusque non obicit: tanta
protecto contentionē quisque con ficit, vt immā-
nibus æstuum voraginibus, par remorum robur
opponamus. magister ille igitur, in alta puppi
stans, rectum clavum tenet, vniuersum cursum,
ab obseruatis cæli ventorumque regionibus, ad
pyxidem ex Magnete Cynosuram perpetuo spe-
ctate, moderatur: quo nauim, in felicem portum,
curæ plenus, tuto dirigat. Ad hunc modum,
qui neruis omnibus enituntur: vt hanc Euangeli-
cam Petri Apostolorum Coryphæ nauiculam,
qua nos, non in terrenum aliquem portum, sed
in cælum, vnicæ nauigamus, ac vehimur, sibi tu-
tandam, & à diris sed tiosarum opinionum pro-
cellis vindicandam esse, statuerunt: næ illi scili-
cet, bene de Ecclesia Dei mereri, iure meritoq; iu-
dicantur Ecclesiam nauis non comparem, in qua
Magister sit, Episcopus? Nautæ, Clerici? Vectores
Populus esse censeantur? Sed & quemadmodū
non omnes animi ad eam rem necessarias dotes,
in vnum hominem Deus Opt. Max contulit, sed
certos certis tantum, vt plurimum insigniuit: qui
cūque porrò sumus, nos omnes, quæ quisque vir-
tute potissimum præstat, oportet, vt auertendo
nauis periculo, illi, necessariam operam suam mu-

tuò

PREFATIO.

tuò tribuant: nos etiam, Ecclesiæ, ne naufragium faciat, confirmandæ, si pietatis studio tenemur, summum laborem impertiri. Quam ob rem: qui prudentia, doctrina, & auctoritate, cæteris antecel lunt, maximè, in eam solam curam atque cogitationem, incumbere debebunt Longè quippe pulcherrimum fuerit, rem præclaram atque diuinā, in aureum antiquum suum seculum ac statum, ab eis & ad summam Dei laudem, cuius beneficio illustres illas dotes sunt consecuti, & ad Ecclesiæ conservationem, & ad utilitatem Reip. perpetuam restitui. Quo sit: ut nec honorum neque opum contraria spes quemquam ab hoc instituto, nisi virū qui sit in Deum ipsum ingratus, sanè deterrere, vel dehortari, possit Si nos enim cunctas diuitias subleuandæ nauis gratia, in illa tempestate, quò corporis hanc vitam seruemus, in mare iacimus: quantò magis utilius futurum est, quantò honestius, earum fluxæ enim sunt, permutatione, vel etiam interitu, cælestem illam opulentam patriā immortalēque vitam, comparare? Qua in re, reformandæ nimirum Religionis, & conciliandis utrisque animis, dolendum est profectò, parùm ab ijs qui multa piè cupiunt, posse: eos verò, qui plurimum possint, nihil omnino certè velle, vel audere. Enim uero tamen: ut Deum, in cæteris humana prouidētia desperatis rebus difficilimis, quosdam Heroas excitasse videmus, qui eas humeris sustinerent, & quorum virtute, cælesti quodā auxilio, procurentur, absolverenturque: ita quoque nobis, hoc tempore, is, nostræ tempestatis misertus, quosdam excellentis ingenij viros diuinitus impulit, qui rectam viam indicarent, & quoru

A 3 recto

PRAEFATIO.

recto clavo, in tantis opinionum mutuis telis se-
se confodentium æstibus, nos tuti inter Scyllam
& Charybdim, nauigaremus. Hi enim, vnicum si-
bi diuinæ Charitatis scopum, veritatis & concor-
diae Christianæ studium, proponentes, multise-
quidem exantlatis ad id laboribus, proculque se-
motis partium affectibus, ex Propheticis Aposto-
licisque libris, antiquis Concilijs, Sanctorumque
Patrum institutis & commentarijs, ea, quæ perti-
nent ad fidei nostræ, de controversis præsertim re-
bus, sententias, quas, ῥᾳδόγματα vocamus di-
scusserunt: cœperuntque, in ijs, prauam intellige-
tiā, quodammodo, ex antiquæ ad hanc nostrā
Ecclesiæ perpetuato consensu, repurgare. Quib.
se Comites alij iunxere, qui doctrinam morum
formare, vel aliquantum saltem expolire, tenta-
uerunt. Cæteri, ea quæ necessariam ἐραρχί-
av constituant, explicarunt. Quæ quidem
omnia, non mediocri cum modestia scripserunt,
ne quem omnino læsisse viderentur. Verū mā
men, minimè quidam defuere, qui, quos optimi
mos viros imitari vel nolunt, vel nequeant, ipsi,
clam, nulla nisi fortassis odij inuidiæque causa,
nescio quibus inceptis susurris conuellunt. Quo-
rum importunitas, magis faces alijs etiam corda-
ris, subministrat, quam ea ratione, quos excitant
ignes ipsi, eos extinguant, aut extinguere velle iu-
dicentur. Dicam ego, fremant licet, quod sentio,
Qui præsentis Ecclesiæ faciem penitus introspi-
cunt, facile depræhendunt: esse quædam, in qui-
bus rigorem illum moderari, nos oportet: alia
quoque, neque pauca, in quibus, severior discipli-

PRAEFATIO.

4

na requiritur: quædam, quæ tolli prorsus: nonnulla, quæ ex puriore vetere Ecclesia, & Patribus sanctissimis, præterea addi, vel potius, nostra negligētia quæ sunt antiquata, in usum reuocari, deceat. Quod nisi statim, vel breui paulatim, præstetur, non video, quin reliqua, quæ nos velis ac remis defendimus, ea omnia, exulceratis nonnullorum clarorum utriusque factionis virorum animis, maximum discrimen, id quod Deus auertat, prædubio subeant. ITAQUE prudenter admodum, quinimum præclarè, Christianè, pieq;, faciunt: qui, quo calamitatibus huiusmodi, morbisque, medeantur, quascunque rationes ineunt: nonon, adeo crudele religionis dissidium, concordia componatur: impiè flagitioseque, qui, ne hoc accidat, impediunt. Nam si tantum potest in hominum animis, semel concepta Religio, quantum integro superiore proximo biennio, nobis re ipsa, non obscuris signis testatum Gallia reliquit: ut vel Filius Patrem, Pater Filium, Vxor maritum, Maritus vxorem, alij cognatos, adfines & amicos, vti scilicet, unus alterū religionis genus, alij prætulit, reliquerint: neque plebs modo in agris, sed omnes prope Ciuitates, vniuersa fere factionis veriusque Nobilitas Regis sui iussa contempserit: quid: patria iura, Leges, Edicta prosciderint, proculcarint, opesque suas omnes, vitam qua nihil ipsis sanè carius, alacres profuderint: mutuas immanesque cædes exercuerint: denique civilibus huiusmodi cruentisque bellis effecerint ut Christianissimum illud Regnum, florens & antiquum illud Regnum, turpissimæ omnium præda pateret: atque penitus externis hostibus occu-

A 4 pandum,

PREFATIO.

pandum, præberetur exponereturque: numquid tandem alijs prouincijs, cùm ita non reformata Religio certamen eis inuehet & inferet, idē contingere posse, negabimus? Ne nos, amabo te, nimia nostri ipsius amoris cæcitatem fallamus: sed adeò recenti memoria repetamus, à rigidis illis, tā torum motū & tragœdiarum cauſas, profluxisse: eos primū initia, deinde progressus (quorum tā tristes sint exitus) & animasse perquā imprudenter, & armasse. QVARE CLAVDIVS BRITO. NIUS HEDVVS, qui hanc tempestuosam nauim quoq; concēdit, qui sœuæ huius crudelitatis spector fuit: & cuius oculis, vt & vniuerso Orbi, ac nobis, præsens adhuc obuersatur, infelix ac plane miserabilis ille rerū status: existimauit, vti. lēm operā se ciuibus suis totiq; nobili patriæ, na- uaturum: si rationes, partim, ex multo ciuiliū re- rum ysu, partim, ex media Philosophia, ac Theo- logis, in lucem proferret. conciliandis, tot perni- ciosis, à miserè dissecta Religione, turbis. Quēli- brum, quoniā nostris hominibus vtilem commo- dumq; propter multa, iudicauit: ego qui prædica- re virorum illustrium conatus, pro mea virili, vt ni- mirum studeo, ita debeo, eos præcipue, quibus perpurgari contaminata Religio, aut ea perturba- ta componi, vel Respublika melius constitui, pos- se videatur: ne officio deesse meo, cum primū edī iussi. Quidquid igitur Britonius Gallos suos, siue Magistri, siue Consultoris personam indu- ens, admonet vel hortatur: id tibi verò to- tum, tu Germane, tu Belga, qui es in ea- dem nau, scriptum esse pu- ca. Vale.

CLAV.